

Jan Strzałko
Maciej Henneberg
Janusz Piontek

Populacje ludzkie jako systemy biologiczne

Warszawa 1980

Państwowe Wydawnictwo Naukowe

Spis treści

Przedmowa	7
Wstęp	9
I. System biologiczny i jego właściwości	16
Pojęcie systemu biologicznego	16
Środowisko, osobnik, populacja	37
Pojęcie adaptacji	50
Zmiany informacji w systemie — zależność adaptacyjna	50
Pojęcie zależności adaptacyjnej	52
Gatunek ludzki opisywany w terminach systemowych	72
Piśmiennictwo cytowane w rozdziale I	84
II. Mechanizmy adaptacji człowieka oparte na transmisji genetycznej	85
Demograficzny opis populacji ludzkich	85
Wielkość populacji — liczebność grup ludzkich	86
Rozmieszczenie ludności i ruch wędrownikowy	88
Ruch naturalny	95
Wymieralność	105
Zawieranie małżeństw i płodność	111
Reprodukcja	122
Genetyka populacji ludzkiej	126
Przemiany w puli genów	137
Mutacja	138
Dobór naturalny	142
Odziedziczalność	150
Losowość kojarzeń i nieograniczona wielkość grupy	157
Piśmiennictwo cytowane w rozdziale II	171

III. Pozagenetyczne drogi adaptacji w populacjach ludzkich	173
Informacyjna kontrola środowiska	173
Pojęcie kultury	178
Kilka uwag na temat genezy kultury	185
Przekaz kulturowy w populacjach naczelnych	192
Technologiczno-organizacyjne aspekty adaptacji grup ludzkich	203
Problem żywności w populacjach ludzkich	205
Ochrona przed destrukcyjnym oddziaływaniem środowiska na populację ludzką	231
Organizacyjne aspekty adaptacji	240
Piśmiennictwo cytowane w rozdziale III	245
IV. Rekonstrukcja dziejów gatunku ludzkiego	247
Problematyka hominizacji	247
Chronologia procesu hominizacji — datowanie	251
Dokumentacja paleontologiczna antropogenezy — naczelne przed pojawieniem się człowiekowatych	254
Pierwsze populacje hominidów — <i>Australopithecus</i>	262
Pojawienie się rodzaju ludzkiego — <i>Homo erectus</i>	273
Gatunek <i>Homo sapiens</i> — człowiek neandertalski	280
Górny paleolit — człowiek współczesny (<i>Homo sapiens sapiens</i>)	290
Czynniki ewolucji człowiekowatych	295
Przebieg adaptacji do pojawienia się istot człowiekowatych	302
Piśmiennictwo cytowane w rozdziale IV	311
V. Zmienność wewnątrzgatunkowa współczesnego człowieka	313
Rasogeneza	313
Biologiczne i kulturowe przesłanki podziału gatunku ludzkiego	331
Człowiek współczesny jako konsekwencja ewolucji biokulturowej	341
Piśmiennictwo cytowane w rozdziale V	368
VI. Współzależność adaptacji genetycznej i kulturowej	370
Piśmiennictwo cytowane w rozdziale VI	385